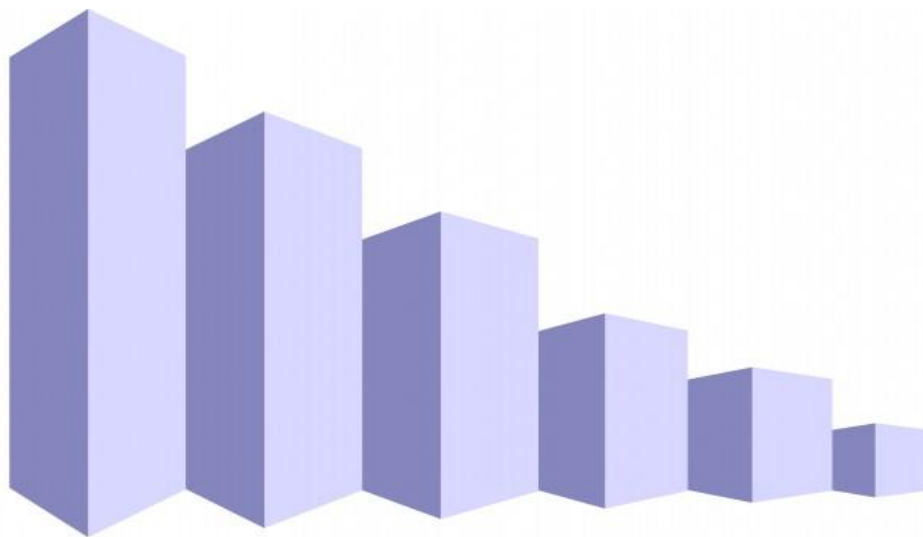

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE SOMBOR

**ANALIZA ZDRAVSTVENOG STANJA STANOVNIŠTVA
ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA
ZA 2019 GODINU**

SOMBOR, MAJ 2020

1. VITALNO-DEMOGRAFSKE KARAKTERISTIKE

1.1. Osnovni podaci o teritoriji i stanovništvu

Zapadno-bački okrug obuhvata severozapadni deo Republike Srbije i zauzima površinu od 2488 km². Stanovništvo je nastanjeno u 37 naselja koja se nalaze u četiri opštine na području okruga: Apatin, Kula, Odžaci i Sombor. Prosečna gustina naseljenosti iznosi 70 stanovnika po km².

Tabela 1.

Karakteristike teritorije - veličina, broj stanovnika i gustina naseljenosti 2018 godine

opština/okrug	površina	broj naselja	broj stanovnika	
			ukupno	po km ²
Sombor	1216	16	79437	65
Apatin	380	5	26760	70
Kula	481	7	39609	82
Odžaci	411	9	27407	67
ZB okrug	2488	37	173213	70

Prema proceni broja stanovnika za 2018 godinu na teritoriji okruga živelo je 173213 stanovnika. U odnosu na popis iz 2011 godine, kada je posmatrana teritorija imala 188087 stanovnika, populacija je smanjena za 14874. Demografska situacija je veoma nepovoljna jer postoji višegodišnji trend smanjenja broja stanovnika i negativnog prirodnog priraštaja.

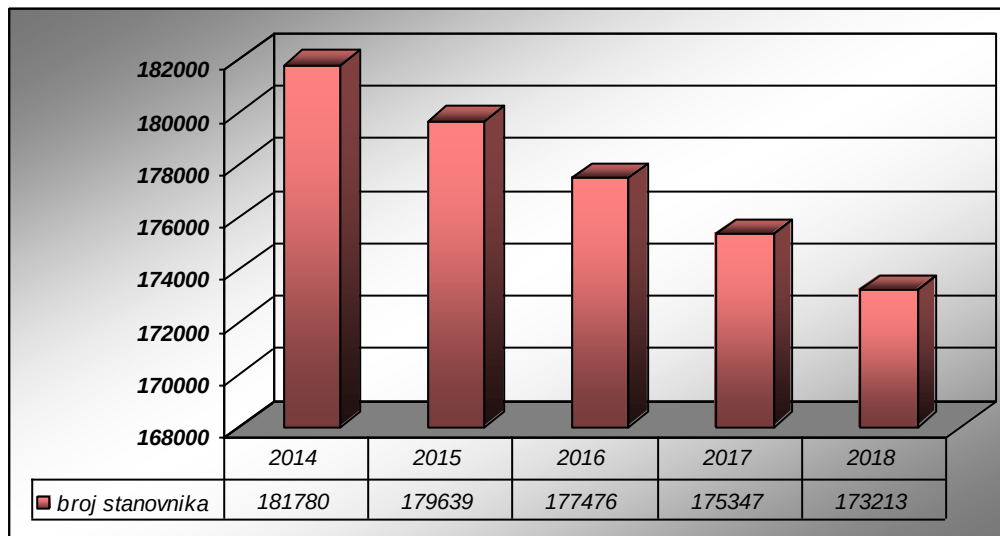
Tabela 2.

Broj stanovnika Zapadno-bačkog okruga 2011/2018 godine

opština/okrug	broj stanovnika 2011	broj stanovnika 2018
Sombor	85903	79437
Apatin	28929	26760
Kula	43101	39609
Odžaci	30154	27407
Okrug	188087	173213

Grafikon 1.

Kretanje broja stanovnika Zapadno-bačkog okruga 2014-2018 godine

Osnovno obeležje vitalnih događaja u Zapadno-bačkom okrugu predstavlja opadanje broja živorodjenje dece, što je jedna od najznačajnijih odrednica visoke prosečne starosti stanovništva. Smanjenje udela mladih, uz stalan porast populacije starije životne dobi, glavni je razlog dostignutog rekorda u obimu negativnog prirodnog priraštaja.

Udeo starijih od 65 godina u ukupnom broju stanovnika iznosi 21,6%, što pokazuje da se stanovništvo Zapadno-bačkog okruga nalazi u fazi izraženog demografskog starenja.

Prosečna starost stanovništva takodje je iznad graničnog limita od 30 godina i za stanovništvo Zapadno-bačkog okruga iznosi 44,53 godina. Prosečna starost na nivou Republike Srbije iznosi 43,16 a u Vojvodini 42,81 godina.

Tabela 3.

Prosečna starost stanovništva u Republici Srbiji, Vojvodini i Zapadno-bačkom okrugu 2018 godine

teritorija	prosečna starost stanovništva
Republika Srbija	43,16
Vojvodina	42,81
Zapadno-bački okrug	44,53
Sombor	44,72
Apatin	44,68
Kula	43,89
Odžaci	44,75

Očekivano trajanje života na rođenju, kao jedan od najznačajnijih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva naročito za međunarodna poredjenja, za mušku novorodjenčad iznosi 71,3 a za žensku 77,3 godina. Očekivano trajanje života na rođenju stanovništva Zapadno-bačkog okruga manje je od stanovništva Republike Srbije (muškarci za 1,9 godina a žene za 0,8 godina).

Tabela 4.

Očekivano trajanje života na rođenju u Republici Srbiji, Vojvodini i Zapadno-bačkom okrugu 2018 godine

teritorija	očekivano trajanje života na rođenju	
	muškarci	žene
Republika Srbija	73,2	78,1
Vojvodina	72,3	77,6
Zapadno-bački okrug	71,3	77,3
Sombor	71,2	77,1
Apatin	70,4	77,0
Kula	72,0	77,3
Odžaci	70,8	76,5

2.1. Trendovi u prirodnom kretanju stanovništva

▪ Natalitet

Kao pozitivna komponenta u prirodnom kretanju stanovništva, natalitet je pokazatelj biološke snage populacije. Na području našeg okruga već dugi niz godina postoji tendencija opadanja kako broja živorođenih tako i stope nataliteta, pa se teritorija okruga svrstava u područja sa izrazito niskom stopom nataliteta.

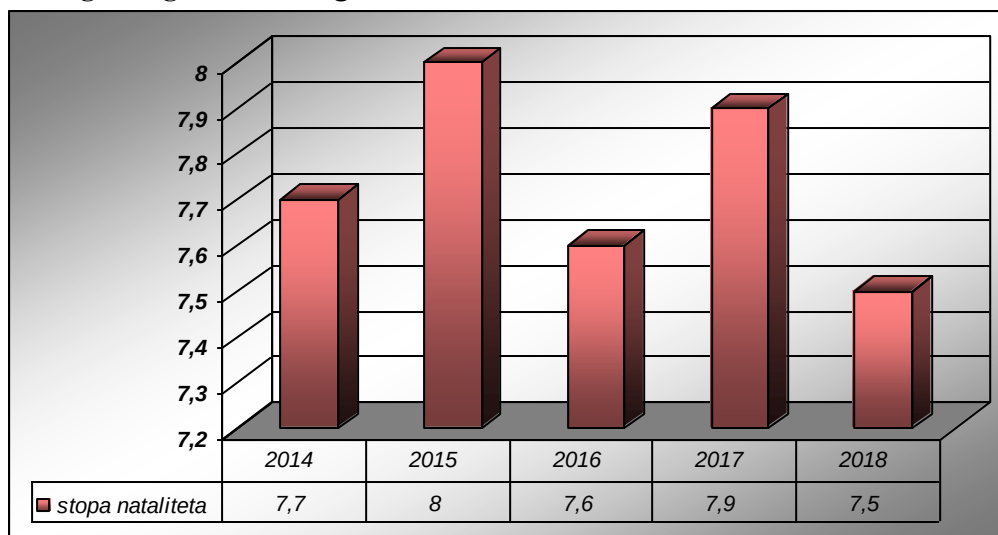
Prema podacima za 2018 godinu stopa na području okruga iznosila je 7,5/1000 stanovnika a najniža vrednost stope zabeležena je na području opštine Apatin (6,9/1000st.). Stopa nataliteta u Zapadno-bačkom okrugu nepovoljnija je od vrednosti stope u Republici Srbiji (9,2/1000st.) i Vojvodini (9,1/1000st.).

Tabela 5.

Stopa nataliteta u Republici Srbiji, Vojvodini i Zapadno-bačkom okrugu 2018 godine

teritorija	broj živorođenih	stopa nataliteta
Republika Srbija	63975	9,2
Vojvodina	17027	9,1
Zapadno-bački okrug	1295	7,5
Sombor	578	7,3
Apatin	184	6,9
Kula	301	7,6
Odžaci	232	8,5

Grafikon 2. Kretanje stope nataliteta na području Zapadno-bačkog okruga 2014-2018 godine

▪ Mortalitet

Na vrednost opšte stope mortaliteta značajno utiču trendovi u demografskom razvoju (pre svega produženje očekivanog trajanja života i visok udeo starih u ukupnom stanovništvu) kao i promene u ponašanju i stilu življenja.

Prema podacima za 2018 godinu opšta stopa mortaliteta na području Zapadno-bačkog okruga iznosila je 17,5/1000 stanovnika, čime je nastavljen trend održavanja visokih vrednosti stope smrtnosti. Najveća vrednost stope zabeležena je u opštini Apatin i iznosila je 19,2/1000st. Stopa na području okruga značajno je veća u odnosu na vrednost stope u Republici Srbiji (14,6/1000st) i Vojvodini (14,6/1000st.).

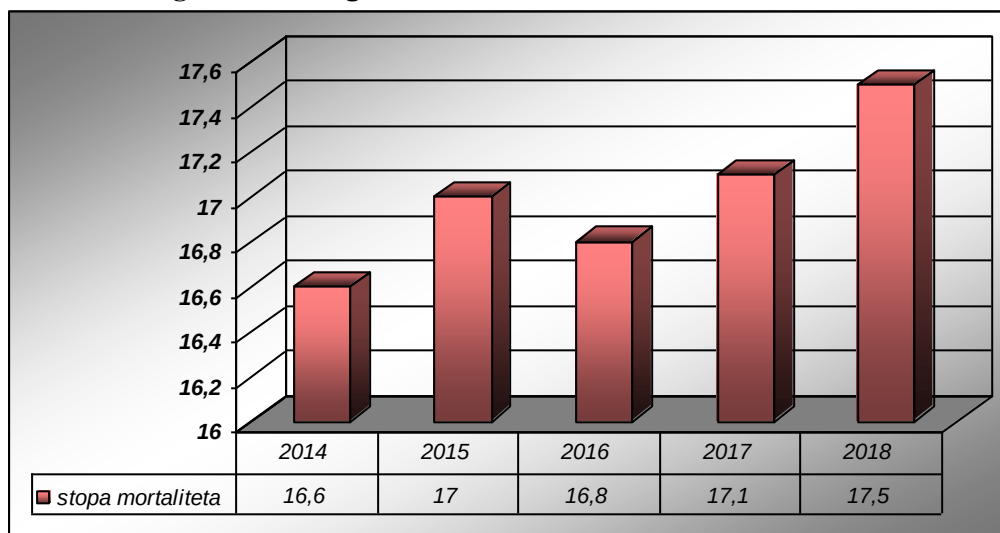
Tabela 6.

Stopa mortaliteta u Republici Srbiji, Vojvodini i Zapadno-bačkom okrugu 2018 godine

teritorija	broj umrlih	stopa mortaliteta
Republika Srbija	101655	14,6
Vojvodina	27239	14,6
Zapadno-bački okrug	3027	17,5
Sombor	1364	17,2
Apatin	515	19,2
Kula	637	16,1
Odžaci	511	18,6

Grafikon 3.

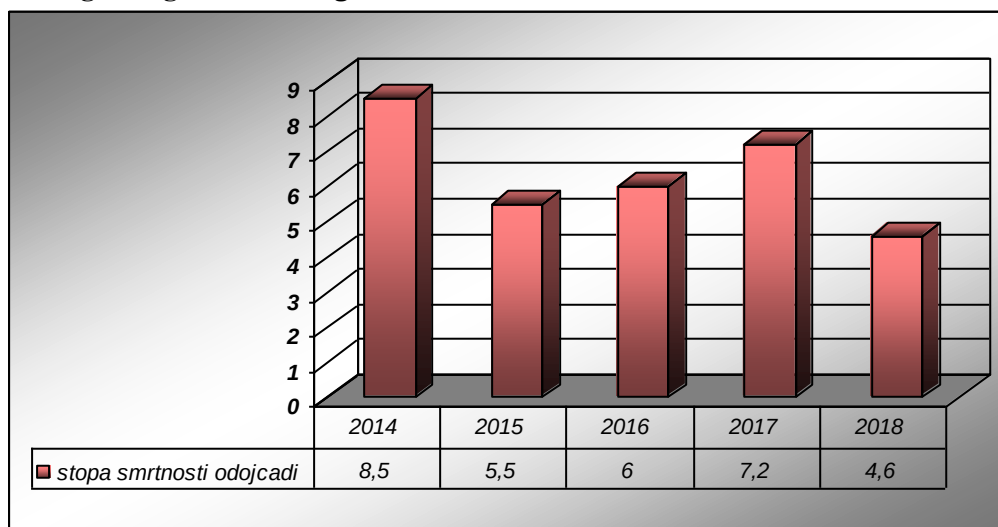
**Kretanje stope mortaliteta na području
Zapadno-bačkom okrugu 2014-2018 godine**

Smrtnost odojčadi

Prema podacima za 2018 godinu stopa smrtnosti odojčadi iznosila je na području okruga 4,6/1000 živorodjenih a najnepovoljnija vrednost stope zabeležena je u opštini Kula (10,0/1000živ.). Stopa na području Zapadno-bačkog okruga veća je od vrednosti stope u Republici Srbiji (4,9/1000živ.) i Vojvodini (3,8/1000živ.).

**Grafikon 4. Kretanje stope smrtnosti odojčadi na području
Zapadno-bačkog okruga 2014-2018 godine**

• Prirodni priraštaj

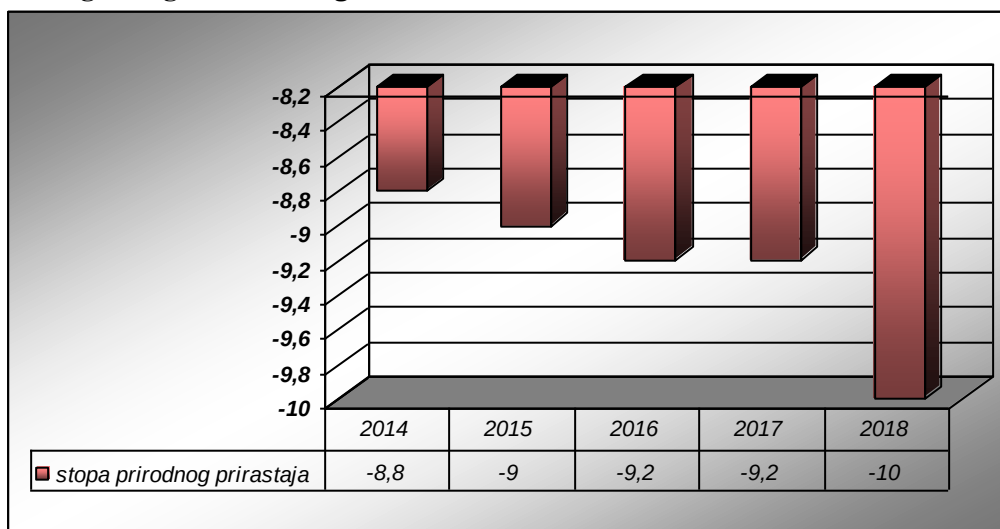
Kao rezultanta rođanja i umiranja, stopa prirodnog priraštaja na području Zapadno-bačkog okruga je veoma nepovoljna. Prema podacima za 2018 godinu vrednost stope na području okruga iznosila je -10,0/1000st. a najnepovoljniju vrednost stope imala je opština Apatin (-12,4/1000st.) Zabeležena stopa na području okruga veća je od vrednosti stope u Republici Srbiji (-5,4/1000st.) i Vojvodini (-5,5/1000st.).

Tabela 7.

Prirodni priraštaj u R.Srbiji, Vojvodini i Zapadno-bačkom okrugu 2018 godine

teritorija	broj	stopa p.priraštaja
Republika Srbija	-37680	-5,4
Vojvodina	-10212	-5,5
Zapadno-bački okrug	-1732	-10,0
Sombor	-786	-9,9
Apatin	-331	-12,4
Kula	-336	-8,5
Odžaci	-279	-10,2

**Grafikon 5. Kretanje stope prirodnog priraštaja na području
Zapadno-bačkog okruga 2014-2018 godine**

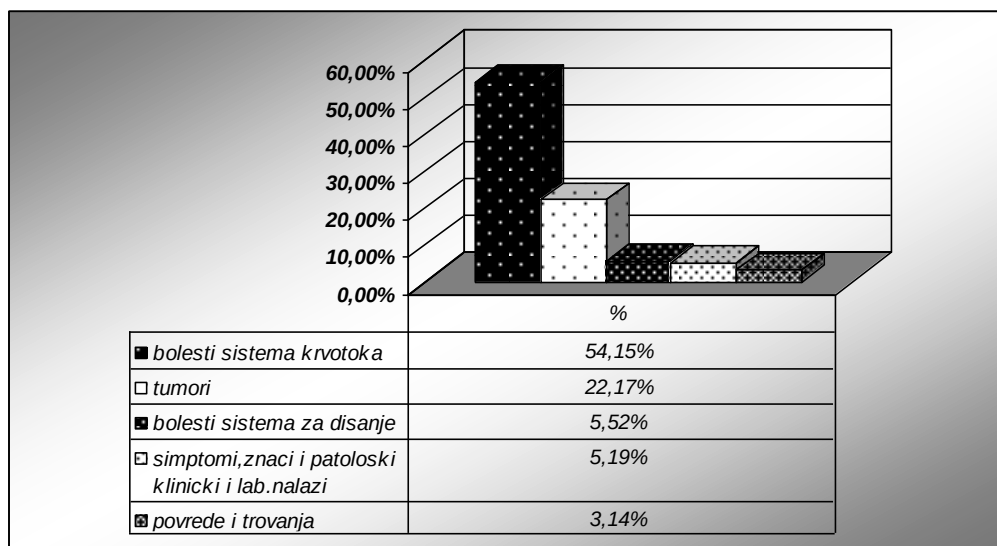
2. STRUKTURA UZROKA SMRTI

Tokom 2018 godine na teritoriji Zapadno-bačkog okruga umrlo je 3027 lica. U odnosu na prethodni period, nema značajnijih izmena u kretanju vodećih uzroka smrti. Prvo mesto zauzimaju bolesti sistema krvotoka sa učešćem od 54,15% dok su na drugom mestu tumori sa 22,17%. U poretku vodećih uzroka smrti slede bolesti sistema za disanje sa 5,52%, grupa simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi sa 5,19% te grupa povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora sa udelom od 3,14%.

Tabela 8. Struktura uzroka smrti na području ZB okruga 2018 godine

Grupa bolesti	Broj umrlih	%	Stopa na 100.000st.
zarazne i parazitarne bolesti	26	0,86	15,01
tumori	671	22,17	387,38
bolesti krvi i krvotvornih organa i poremećaji imuniteta	1	0,03	0,58
bolesti žlezda sa unutrašnjim lučenjem, ishrane i metabolizma	41	1,35	23,67
duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	45	1,49	25,98
bolesti nervnog sistema i čula	52	1,72	30,02
bolesti sistema krvotoka	1639	54,15	946,23
bolesti sistema za disanje	167	5,52	96,41
bolesti sistema za varenje	84	2,77	48,49
bolesti kože i potkožnog tkiva	1	0,03	0,58
bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	3	0,10	1,73
bolesti mokraćno-polnog sistema	39	1,29	22,51
trudnoća, rođanje i babinje	0	0,00	0,00
stanja u porodjajnom periodu	2	0,07	1,15
urođjene nakaznosti, deformacije i hromosomske nenormalnosti	4	0,13	2,31
simptomi,znaci i patološki klinički i lab. nalazi	157	5,19	90,64
povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	95	3,14	54,84
Ukupno	3027	100,00	

Grafikon 6. Vodeći uzroci smrti na području Zapadno-bačkog okruga 2018 godine

3. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBAMA PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

3.1. Vodeće grupe bolesti u službama primarne zdravstvene zaštite

▪ Služba za zdravstvenu zaštitu odraslih

U ordinacijama opšte medicine registrovano je tokom 2019 godine 159525 oboljenja i stanja. U strukturi morbiditeta prvo mesto zauzimaju faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom sa 15,98% a zatim slede bolesti sistema krvotoka sa 14,39%. U pet vodećih grupa bolesti ulaze i bolesti sistema za disanje, bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva te bolesti mokraćno-polnog sistema.

Tabela 9.

Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu odraslih na području Zapadno-bačkog okruga 2019 godine

R.br.	Grupa bolesti	Broj registrovanih slučajeva	%
1.	Faktori koji utiču na zdr.stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	25504	15,98
2.	Bolesti sistema krvotoka	22954	14,39
3.	Bolesti sistema za disanje	18735	11,74
4.	Bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva	16264	10,19
5.	Bolesti mokraćno-polnog sistema	11022	6,91
Ostale grupe bolesti		65046	40,77
Ukupno		159525	100

▪ Služba za zdravstvenu zaštitu radnika

U oblasti medicine rada utvrđeno je u 2019 godini 7395 oboljenja i sva su iz grupe faktora koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom.

Tabela 10.

Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu radnika na području Zapadno-bačkog okruga 2019 godine

R.br.	Grupa bolesti	Broj registrovanih slučajeva	%
1.	Faktori koji utiču na zdr.stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	7395	100,00
Ukupno		7395	100

▪ Služba za zdravstvenu zaštitu dece

U službama za zdravstvenu zaštitu predškolske dece registrovano je u prethodnoj godini 39337 oboljenja. U strukturi oboljevanja dece predškolske dobi na prvom mestu je grupa faktora koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom sa 32,04% dok su na drugom mestu bolesti sistema za disanje sa udelom od 27,99%. U pet vodećih grupa bolesti ulaze i grupa simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi, zarazne i parazitarne bolesti i bolesti uva i mastoidnog nastavka.

Tabela 11.

Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području Zapadno-bačkog okruga 2019 godine

R.br.	Grupa bolesti	Broj registrovanih slučajeva	%
1.	Faktori koji utiču na zdr.stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	12605	32,04
2.	Bolesti sistema za disanje	11011	27,99
3.	Simptomi,znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	3582	9,10
4.	Zarazne i parazitarne bolesti	3130	7,96
5.	Bolesti uva i mastoidnog nastavka	2083	5,29
Ostale grupe bolesti		6926	17,61
Ukupno		39337	100

▪ Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

U oblasti zaštite zdravlja školske dece utvrđeno je tokom 2019 godine 38624 oboljenja. U ukupnom morbiditetu prvo mesto zauzimaju bolesti sistema za disanje sa 31,72% a zatim slede faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom, grupa simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi, zarazne i parazitarne bolesti te povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora.

Tabela 12.

Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području Zapadno-bačkog okruga 2019 godine

R.br.	Grupa bolesti	Broj registrovanih slučajeva	%
1.	Bolesti sistema za disanje	12251	31,72
2.	Faktori koji utiču na zdr.stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	9294	24,06
3.	Simptomi,znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi	3712	9,61
4.	Zarazne i parazitarne bolesti	3087	7,99
5.	Povrede,trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora	1802	4,66
Ostale grupe bolesti		8478	21,95
Ukupno		38624	100

▪ Služba za zdravstvenu zaštitu žena

U službama za zdravstvenu zaštitu žena registrovano je u protekloj godini oboljenja. Najzastupljenije su bolesti mokraćno-polnog sistema sa % a zatim slede faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom, grupa trudnoća, radjanje i babinje, tumori i bolesti kože i potkožnog tkiva.

Tabela 13.

Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području

Zapadno-bačkog okruga 2018 godine

R.br.	Grupa bolesti	Broj registrovanih slučajeva	%
1.	Faktori koji utiču na zdr.stanje i kontakt sa zdravstvenom službom	12829	45,07
2.	Bolesti mokraćno-polnog sistema	11013	38,69
3.	Trudnoća,radjanje i babinje	2345	8,24
4.	Tumori	1355	4,76
5.	Bolesti krvi i krvotvornih organa	297	1,04
Ostale grupe bolesti		624	2,19
Ukupno		28463	100

4. KADROVI, RAD I KORIŠĆENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Zdravstvenu delatnost na području Zapadno-bačkog okruga, u skladu sa planom mreže, obavljaju samostalno sledeće zdravstvene ustanove:

Zavod za javno zdravlje Sombor
Opšta bolnica Sombor
Apoteka Sombor
Dom zdravlja Sombor
Dom zdravlja Kula
Dom zdravlja Odžaci
Dom zdravlja Apatin
Specijalna bolnica za rehabilitaciju "Junaković" Apatin

U osam zdravstvenih ustanova na području Zapadno-bačkog okruga, zdravstvenu zaštitu stanovništva obezbeđivalo je u 2019 godini 1979 zaposlenih, od toga zdravstvenih 1532 (77,4%) i nemedicinskih radnika 447 (22,6%). U strukturi zdravstvenih radnika, zaposlenih sa visokom stručnom spremom bilo je 441 ili 28,8%, sa višom 122 ili 8,0%, sa srednjom 968 ili 63,2% i sa nižom stručnom spremom 1 ili 0,1%.

Tabela 14. Zaposleni u zdravstvenim ustanovama Zapadno-Bačkog okruga 2019 godine

ZDRAVSTVENA USTANOVA	SVEGA	ZDRAVSTVENI RADNICI					NEMED. RADNICI
		ukupno	visoka s. sprema	viša s. sprema	sred. s. sprema	niža s. sprema	
Zavod za javno zdravlje Sombor	68	49	19	12	18	0	19
Opšta bolnica Sombor	1060	804	193	63	547	0	256
Apoteka Sombor	8	8	4	0	4	0	0
Dom zdravlja Sombor	318	255	95	15	145	1	63
Dom zdravlja Kula	188	150	50	8	92	0	38
Dom zdravlja Odžaci	170	136	42	7	87	0	34
Dom zdravlja Apatin	123	89	31	6	52	0	34
RRC Junaković Apatin	44	41	7	11	23	0	3
UKUPNO ZAPOSLENIH	1979	1532	441	122	968	1	447

4.1. Primarna zdravstvena zaštita

▪ Služba za zdravstvenu zaštitu odraslih

U službama za zdravstvenu zaštitu odraslog stanovništva radila su tokom 2019 godine 73 lekara i 122 zdravstvena radnika sa višom i srednjom stručnom spremom. Po jednom lekaru dolazi u proseku 1988 stanovnika i taj broj kretao se u rasponu od 1812 u Somboru do 2465 u Apatinu. Tokom godine ostvareno je ukupno 673808 poseta. Prosečna opterećenost lekara na godišnjem nivou iznosila je 9230 poseta a kretala se u rasponu od 8741 u Somboru do 10484 u Odžacima (mera izvršenja – 7350 poseta godišnje). U sva četiri doma zdravlja lekari su ostvarili veći broj poseta od mera izvršenja.

Tabela 15. Podaci o zdravstvenoj zaštiti odraslih u domovima zdravlja 2019 godine

opština	populacija 19 i više	broj lekara	broj med. sestara	br.stan na 1 lek	br.preventiv. pregleda	br.kurativnih pregleda	ukupno pregleda	br.pregleda po lekaru
Sombor	68844	38	48	1812	10683	321466	332149	8741
Kula	31590	16	29	1974	5016	140253	145269	9079
Odzaci	22525	10	26	2252	3802	101042	104844	10484
Apatin	22187	9	19	2465	6265	85281	91546	10172
Ukupno	145146	73	122	1988	25766	648042	673808	9230

▪ Služba za zdravstvenu zaštitu radnika

Zdravstvenu zaštitu radno-aktivnog stanovništva obezbeđivalo je tokom 2019 godine 5 lekara i 4 zdravstvena radnika sa višom i srednjom stručnom spremom. U okviru preventivnih, realizovano je 5511 periodičnih i 176 kontrolnih pregleda. Pregledanih lica u cilju zaposlenja bilo je 1747.

Tabela 16. Podaci o zdravstvenoj zaštiti radnika u domovima zdravlja 2019 godine

opština	broj lekara	br.med. sestara	POSETE			PREGLEDANA LICA U CILJU ZAPOSLENJA				
			spec. pregl	period. pregl.	kontrolni pregledi	ukupno pregledanih	sposobni za rad		nesposobni za rad	
							svega	na odr. r.mesto	svega	privremen
Sombor	3	2	0	4295	145	1055	1052	3	3	1
Kula	1	0	0	1216	31	214	224	0	0	0
Odzaci	1	2	0	0	0	468	468	0	0	0
Apatin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno	5	4	0	5511	176	1747	1744	3	3	1

▪ Služba za zdravstvenu zaštitu predškolske dece

Zdravstvenu zaštitu predškolske dece na području Zapadno-bačkog okruga obezbeđivalo je tokom 2019 godine 14 lekara i 17 zdravstvenih radnika sa višom i srednjom stručnom spremom. Po jednom lekaru dolazi u proseku 682 dece, pri čemu se najmanji broj dece po lekaru beleži u Odžacima (369) a najveći u Somboru (865). Kod lekara je tokom godine zabeleženo ukupno 86026 poseta a po jednom detetu bilo je 2,2 preventivnih i 6,8 kurativnih poseta. Prosečan broj poseta po lekaru iznosio je 6145 i kretao se u rasponu od 3742 u Odžacima do 7986 u Somboru (mera izvršenja – 6300 poseta godišnje).

Tabela 17. Podaci o zdravstvenoj zaštiti dece u domovima zdravlja 2019 godine

opština	broj dece	broj lekara	br. med. sestara	br. dece na 1 lek	preventivni pregledi		kurativni pregledi	
					ukupno	po detetu	ukupno	po detetu
Sombor	4324	5	8	865	10408	2,4	29522	6,8
Kula	2239	3	5	746	3934	1,7	16959	7,6
Odžaci	1475	4	3	369	3575	2,4	11393	7,7
Apatin	1512	2	1	756	3502	2,3	6733	4,4
Ukupno	9550	14	17	682	21419	2,2	64607	6,8

Tabela 18. Prosečna opterećenost lekara u domovima zdravlja 2019 godine

opština	broj lekara	ukupan broj pregleda	broj pregleda po lekaru
Sombor	5	39930	7986
Kula	3	20893	6964
Odžaci	4	14968	3742
Apatin	2	10235	5117
Ukupno	14	86026	6145

▪ Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

Zaštitu zdravlja školske dece i omladine obezbeđivalo je u protekloj godini 11 lekara i 15 zdravstvenih radnika sa višom i srednjom stručnom spremom. U toku godine ostvareno je ukupno 86818 poseta, dok je po jednom detetu bilo 0,7 preventivnih i 4,1 kurativnih poseta. Po jednom lekaru u proseku je bilo 1638 dece a broj dece kretao se od 1094 u Odžacima do 2549 u Apatinu. Opterećenost lekara na godišnjem nivou iznosila je 7892 poseta i kretala se u rasponu od 3604 u Odžacima do 12985 u Kuli (mera izvršenja – 6300 poseta godišnje).

Tabela 19. Podaci o zdravstvenoj zaštiti školske dece u domovima zdravlja 2019 godine

opština	broj dece	broj lekara	br. med. sestara	br. dece na 1 lek	preventivni pregledi		kurativni pregledi	
					ukupno	po detetu	ukupno	po detetu
Sombor	7700	5	7	1540	5501	0,7	33059	4,3
Kula	4485	2	4	2242	4151	0,9	21819	4,9
Odžaci	3282	3	2	1094	1235	0,4	9577	2,9
Apatin	2549	1	2	2549	2650	1,0	8826	3,5
Ukupno	18016	11	15	1638	13537	0,7	73281	4,1

Tabela 20. Prosečna opterećenost lekara u domovima zdravlja 2019 godine

opština	broj lekara	ukupan broj pregleda	broj pregleda po lekaru
Sombor	5	38560	7712
Kula	2	25970	12985
Odžaci	3	10812	3604
Apatin	1	11476	11476
Ukupno	11	86818	7892

▪ **Služba za zdravstvenu zaštitu žena**

Zaštitu zdravlja žena obezbeđivalo je tokom 2019 godine 12 lekara i 16 zdravstvenih radnika sa višom i srednjom stručnom spremom. Na jednog lekara dolazi u proseku 6549 žena starijih od 15 godina i taj broj kretao se od 5598 u Apatinu do 8625 u Kuli. U ordinacijama lekara registrovano je tokom godine 79353 poseta, odnosno po jednoj ženi ostvareno je svega 0,5 preventivnih i isto toliko kurativnih poseta. Godišnji broj poseta po lekaru iznosio je 6613 i kretao se u rasponu od 4500 u Somboru do 13414 u Odžacima (mera izvršenja – 6300 poseta godišnje).

Tabela 21. Podaci o zdravstvenoj zaštiti žena u domovima zdravlja 2019 godine

opština	br.žena 15 i više god.	broj lekara	br. med. sestara	br.žena po 1 lek	preventivni pregledi		kurativni pregledi	
					ukupno	po ženi	ukupno	po ženi
Sombor	38037	6	7	6339	11775	0,3	15225	0,4
Kula	17250	2	4	8625	12455	0,7	3517	0,2
Odzaci	12108	2	3	6054	14807	1,2	12022	1,0
Apatin	11196	2	2	5598	4134	0,4	5418	0,5
Ukupno	78591	12	16	6549	43171	0,5	36182	0,5

Tabela 22. Prosečna opterećenost lekara u domovima zdravlja 2019 godine

opština	broj lekara	ukupan broj pregleda	broj pregleda po lekaru
Sombor	6	27000	4500
Kula	2	15972	7986
Odzaci	2	26829	13414
Apatin	2	9552	4776
Ukupno	12	79353	6613

4.2. Bolnička zdravstvena zaštita

Zdravstvenu zaštitu stanovništva Zapadno-bačkog okruga na sekundarnom nivou obezbeđuju:

- Opšta bolnica Sombor
- Vanbolnički stacionar u Odžacima
- Specijalna bolnica za rehabilitaciju "Junaković" u Apatinu

Opšta bolnica Sombor obezbeđuje stacionarnu zdravstvenu zaštitu za ukupno 173213 stanovnika i raspolaže sa 732 postelje. Tokom 2019 godine u bolnici je lečeno 17823 bolesnika i ostvareno 146454 b.o. dana. Prosečna dužina bolničkog lečenja iznosila je 8,22 dana a prosečna zauzetost bolničkih postelja 54,81%.

**Tabela 23. Broj i struktura postelja prema vrsti nege, prosečna dužina lečenja i zauzetost postelja
Opšta bolnica Sombor**

Odeljenje	broj postelja	broj hospit. lica	broj dana hospitalizacije	pr.duzina lečenja (dani)	pr.zauzetost postelja (%)
ginekologija i akušerstvo	58	2215	7980	3,60	37,69
dečije odeljenje	25	1006	4455	4,43	48,82
interno odeljenje	96	3023	25563	8,46	72,95
odeljenje za plućne bolesti	66	1145	12795	11,17	53,11
odeljenje za neurologiju	54	1332	10703	8,04	54,30
odeljenje za psihijatriju	112	998	22659	22,70	55,43
infektivno odeljenje	22	377	3398	9,01	42,32
hirurško odeljenje	102	3228	19004	5,89	51,04
odeljenje za ortopedsku hirurgiju i traumatologiju	43	1055	7900	7,49	50,33
urološko odeljenje	30	857	6002	7,00	54,81
ORL odeljenje	14	541	2258	4,17	44,19
očno odeljenje	7	301	671	2,23	26,26
odeljenje za anesteziju i intenzivnu terapiju	15	613	2800	4,57	51,14
odeljenje za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju	80	967	18554	19,19	63,54
odeljenje palijativne nege	8	165	1712	10,38	58,63
Ukupno	732	17823	146454	8,22	54,81

Specijalna bolnica za rehabilitaciju "Junaković" u Apatinu ima 140 postelja (prema planu mreže) a tokom godine u bolnici je lečeno 3239 bolesnika i ostvareno 16669 b.o. dana. Prosečna dužina bolničkog lečenja iznosila je 5,15 dana.

**Tabela 24. Broj postelja, prosečna dužina lečenja i zauzetost postelja
Specijalna bolnica za rehabilitaciju "Junaković" Apatin**

Odeljenje	broj postelja	broj hospit. lica	broj dana hospitalizacije	pr.duzina lečenja(dani)	pr.zauzetost postelja(%)
Bolnicko odeljenje za lečenje i rehabilitaciju	140	3239	16669	5,15	32,62
Ukupno	140	3239	16669	5,15	32,62

Vanbolnički stacionar u Odžacima raspolaže sa 25 postelja a tokom godine u stacionaru je lečeno 174 bolesnika koji su ostvarili 3144 b.o. dana. Prosečna dužina bolničkog lečenja iznosila je u prethodnoj godini 18,07 dana.

Tabela 25. Broj postelja, prosečna dužina lečenja i zauzetost postelja

Vanbolnički stacionar

Odeljenje	broj postelja	broj hospit. lica	broj dana hospitalizacije	pr.duzina lečenja(dani)	pr.zauzetost postelja(%)
Vanbolnički stacionar	25	174	3144	18,07	34,45
Ukupno	25	174	3144	18,07	34,45

5. KRETANJE ZARAZNIH BOLESTI U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU 2018 GODINE

Zarazne bolesti predstavljaju značajan javnozdravstveni problem u čitavom svetu pa i kod nas. Epidemiološke karakteristike zaraznih bolesti, brzina širenja i masovnost javljanja, problem rezistencije mikroorganizama, opasnost od importovanja zaraznih oboljenja iz udaljenih delova sveta, stalna potencijalna opasnost koju čine prirodnožarišne infekcije, kao i rizik od pogoršanja epidemiološke situacije u vanrednim situacijama, daju ovoj grupi oboljenja poseban značaj. Značajni rezultati u sprečavanju i suzbijanju brojnih zaraznih bolesti postignuti su primenom vakcinacije, regulisanjem vodosnabdevanja, sanacijom sredine, podizanjem životnog standarda i zdravstvene kulture stanovništva.

Zaštita stanovništva od zaraznih bolesti sprovodi se obavljanjem epidemiološkog nadzora i primenom zakonom propisanih mera. Nadzor nad заразним bolestima, praćenje i analiza epidemiološke situacije zaraznih bolesti u Zapadno-bačkom okrugu obavlja se u centru za kontrolu i prevenciju bolesti Zavoda za javno zdravlje Sombor koji direktno sprovodi epidemiološko ispitivanje i prikuplja podatke od svih domova zdravlja i bolničkih ustanova u kojima se dijagnostikuju i leče osobe obolele od zaraznih bolesti.

Incidencija zaraznih bolesti u Zapadno-bačkom okrugu u 2018 godini iznosila je 50,64/100.000 stanovnika.

Tabela 26. Zarazne bolesti u opštini Sombor 2018 godine

Opština	Broj obolelih	Inc/100000	Broj umrlih	Mt/100000
Zapadno-bački okrug	95	50.64	2	1.07
Ukupno	95	50.64	2	1.07

Struktura zaraznih bolesti u 2018 godini

Crevne zarazne bolesti

Zastupljenost crevnih zaraznih bolesti je u korelaciji sa higijensko-sanitarnim uslovima stanovanja, socijalno-ekonomskim uslovima života, kvalitetom vodosnabdevanja, dispozicijom otpadnih materija i načinom ishrane. Tokom 2018 godine u Zapadno-bačkom okrugu su prijavljene 53 osobe obolele od crevnih infekcija. Najzastupljenije je oboljenje Salmonellosa enteritis.

Tabela 27. Kretanje crevnih zaraznih bolesti u Zapadno-bačkom okrugu 2014-2018 godine

Godina	Zapadno-bački okrug				Sombor	Apatin	Kula	Odžaci
	Broj obolelih	Inc/100 000	Broj umrlih	Mt/100 000	Inc/100 000	Inc/100 000	Inc/100 000	Inc/100 000
2014	339	180.72	4	2.13	206.85	101.21	50.97	367.60
2015	341	181.30	4	2.13	208.02	167.52	81.09	264.94
2016	279	130.37	1	0.47	178.80	108.19	53.29	238.44
2017	163	86.90	1	0.47	107.52	41.88	25.49	158.96
2018	53	28.25	0	0.00	37.40	34.90	20.85	6.62

Stopa incidencije crevnih zaraznih obolenja je 3.08 puta niža u odnosu na prethodnu godinu, što je pre svega posledica primene novog Pravilnika o prijavljivanju zaraznih bolesti kojim se u velikoj meri smanjuje broj obolenja koja podležu obaveznom prijavljivanju. Kada pogledamo strukturu crevnih zaraznih bolesti koje su se najčešće javljale u 2018 godini, na vrhu liste nalazi se Enteritis salmonellosa sa 71.70% učešća u ukupnom oboljevanju od crevnih zaraznih bolesti.

Tabela 28. Redosled učestalosti crevnih zaraznih bolesti u Zapadno-bačkom okrugu 2018 godine

Zarazna bolest	Broj obolelih	% učešća
Enteritis salmonellosa	38	71.70
Enteritis campylobacterialis	7	13.21
Enteritis per clostridium difficile	5	9.43
Meningitis enteroviralis	2	3.77
Enteritis zersinosa enterocolitica	1	1.89

Respiratorne zarazne bolesti

Respiratorne infekcije čine veliku grupu infektivnih bolesti različite etiologije. Klinički se manifestuju opštim znacima infekcije različitog intenziteta i uglavnom dobrom prognozom. Respiratorne infekcije su među najrasprostranjenijim oboljenjima u svakodnevnoj praksi. Šire se brzo putem Fligeovih kapljica koje čovek izbacuje iz nosa i usta prilikom govora, šaptanja, kivanja i kašljanja. Najlakše se šire u zatvorenim prostorijama gde se nalazi veći broj ljudi kao npr. dečjim kolektivima (jaslice, vrtići, škole). Ova oboljenja se javljaju tokom cele godine, ali je učestalost nešto veća u toku zime i proleća. Tokom 2018 godine u Zapadno-bačkom okrugu je prijavljeno 18 osoba obolelih od respiratornih zaraznih bolesti.

Tabela 29. Kretanje respiratornih zaraznih bolesti u Zapadno-bačkom okrugu 2014-2018 godine

Godina	Zapadno-bački okrug				Sombor	Apatin	Kula	Odžaci
	Broj obolelih	Inc/100 000	Broj umrlih	Mt/100 000	Inc/100 000	Inc/100 000	Inc/100 000	Inc/100 000
2014	14803	7891.52	2	1.07	8044.97	5685.07	970.76	19442.97
2015	16218	8622.61	1	0.53	8797.58	5255.81	2889.12	19661.54
2016	15750	7359.43	0	0.00	8576.70	2634.89	1387.79	23370.65
2017	8118	4327.73	1	0.53	4058.71	1594.89	1132.64	12223.47
2018	18	9.60	1	0.53	15.19	3.49	4.63	6.62

Kada pogledamo strukturu respiratornih zaraznih bolesti koje su se najčešće javljale u 2018 godini, na vrhu liste nalazi se Tuberculosis sa 72.22 % učešća a zatim slede Mononucleosis sa 22.22% i Morbilli sa 5.56%. U ovoj grupi oboljenja zabeležen je i jedan smrtni slučaj od tuberkuloze.

Tabela 30. Redosled učestalosti respiratornih zaraznih bolesti u Zapadno-bačkom okrugu 2018 godine

Zarazna bolest	Broj obolelih	% učešća
Tuberculosis	13	72.22
Mononucleosis	4	22.22
Morbilli	1	5.56

Seksualno prenosive infekcije

Seksualno prenosive bolesti su zarazne bolesti koje se prenose putem seksualnog odnosa. U smislu prevencije prenošenja veneričnih bolesti najdelotvornije je suzdržavanje od polnog odnosa ili upražnjavanje polnog odnosa samo unutar duge monogamne veze sa partnerom koji nije inficiran. Muški lateks kondomi, ukoliko se stalno i ispravno koriste veoma su delotvorni u smanjenju prenosa seksualno prenosivih bolesti uključujući HIV, gonoreju, hlamidijske infekcije kao i infekcije uzrokovane trihomonomom.

U 2018 godini u Zapadno-bačkom okrugu prijavljeno je 15 osoba obolelih od seksualno prenosivih infekcija. U strukturi veneričnih bolesti nalaze se: Hepatitis C – 5, Hepatitis B – 5, Morbus HIV - 1, Infekcija virusom HIV - 4. Incidencija u 2018 godini iznosila je 8.00/100 000 stanovnika, što je 1.8 puta manje nego u prethodnoj godini.

Tabela 31. Kretanje seksualno prenosivih bolesti u Zapadno-bačkom okrugu 2014-2018 godine

Godina	Zapadno-bački okrug				Sombor	Apatin	Kula	Odžaci
	Broj obolelih	Inc/100 000	Broj umrlih	Mt/100 000	Inc/100 000	Inc/100 000	Inc/100 000	Inc/100 000
2014	19	10.13	0	0.00	10.52	6.98	16.22	3.31
2015	21	11.17	0	0.00	17.53	10.47	2.32	6.62
2016	18	8.41	0	0.00	7.01	17.45	13.90	3.31
2017	27	14.39	0	0.00	19.87	3.49	16.22	6.62
2018	15	8.00	0	0.00	10.52	2.34	6.95	3.31

Tabela 32. Redosled učestalosti veneričnih bolesti u Zapadno-bačkom okrugu 2018 godine

Zarazna bolest	Broj obolelih	% učešća
Hepatitis C	5	33.34
Hepatitis B	5	33.34
Infekcija virusom HIV	4	26.66
Morbus HIV	1	6.66
Ukupno	15	100.00

Zoonoze

Zoonoze su bolesti koje se prenose sa životinja na čoveka. Uzročnici zoonoza mogu biti bakterije, virusi, rikecije, gljive i paraziti. U Zapadno-bačkom okrugu je u 2018 godini prijavljen je 1 slučaj oboljenja od zoonoza koji se završio fatalno /Leptospirosis/

Tabela 33. Kretanje zoonoza u Zapadno-bačkom okrugu 2014-2018 godine

Godina	Zapadno-bački okrug				Sombor	Apatin	Kula	Odžaci
	Broj obolelih	Inc/100 000	Broj umrlih	Mt/100 000	Inc/100 000	Inc/100 000	Inc/100 000	Inc/100 000
2014	10	5.33	0	0.00	5.84	10.47	0.00	6.62
2015	8	4.25	0	0.00	9.35	0.00	0.00	0.00
2016	88	41.12	0	0.00	101.67	0.00	2.32	0.00
2017	3	1.60	1	0.53	2.34	0.00	3.49	0.00
2018	1	0.53	1	0.53	0.00	0.00	2.32	0.00

Vektorske bolesti

Zarazne bolesti koje se prenose preko trećeg organizma tzv. vektora (komarac, krpelji, muve, vaši i sl.) nazivaju se vektorske bolesti. Osnovna karakteristika vektorskih bolesti jeste njihov sezonski karakter kao i određena geografska rasprostranjenost. Ovo je uslovljeno biološkim ciklusom vektora. Uz sve to veoma je bitna i klima odnosno temperatura i vlaga jer utiču na rasprostranjenost i gustoću vektora pa samim tim i na povećanje odnosno smanjenje njihovog potencijala prenosa bolesti. Za prevenciju pojave ovog oboljenja potrebno je vršiti sistematsku i redovnu dezinsekciju ugroženog prostora. U grupi vektorskih bolesti u 2018 godini prijavljeno je jedno oboljenje, Febris West Nile (Groznica Zapadnog Nila) sa osam obolelih osoba. Incidenca iznosi 4.26/100 000 stanovnika.

Tabela 34. Kretanje vektorskih bolesti u Zapadno-bačkom okrugu 2014-2018 godine

Godina	Zapadno-bački okrug				Sombor	Apatin	Kula	Odžaci
	Broj obolelih	Inc/100 000	Broj umrlih	Mt/100 000	Inc/100 000	Inc/100 000	Inc/100 000	Inc/100 000
2014	6	3.20	0	0.00	2.34	10.47	2.32	0.00
2015	3	1.60	0	0.00	2.34	0.00	0.00	3.31
2016	8	3.74	0	0.00	5.84	0.00	4.63	3.31
2017	1	0.53	0	0.00	0.00	0.00	2.32	0.00
2018	8	4.26	0	0.00	5.84	6.98	2.32	0.00

**IMUNOPROFILAKSA ZARAZNIH BOLESTI
U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU 2018 godine**

U 2018 godini u Zapadno-bačkom okrugu nije postignut zadovoljavajući obuhvat obveznika u primovakcinaciji za DTaP-IPV-Hib vakcinu, Hepatitis B pediatric i Pneumokoknu konjugovanu vakcinu (>95%).

**Tabela 35. Registrovani obuhvat lica obaveznim imunizacijama
Zapadno-bački okrug 2018 godine (primovakcinacija)**

Vakcina	Broj obveznika	Broj vakcinisanih	% obuhvata
BCG	859	852	99.19
DTaP-IPV-HIB	1405	1275	90.75
MMR	1405	1343	95.59
Hepatitis B pediatric	1405	1258	89.54
Pneumokokna konjugovana vakcina	1405	502	35.73

U istoj godini na području okruga postignut je zadovoljavajući obuhvat svim revakcinama osim kod revakcinacije DTaP-IPV-Hib vakcinom /90.46%/. Obuhvat DTaP-IPV-Hib vakcinom je ispod prihvatljivog minimuma od 95%.

**Tabela 36. Registrovani obuhvat lica obaveznim imunizacijama
Zapadno-bački okrug 2018 godine (revakcinacija)**

Vakcina	Broj obveznika	Broj vakcinisanih	% obuhvata
DTaP-IPV-HIB	1405	1271	90.46
DT	1371	1348	98.32
dT	1777	1692	95.22
Polyo	3148	3025	96.09
MMR	1371	1331	97.08

IMUNIZACIJA PROTIV GRIPA

U 2018 godini protiv gripa je u Zapadno-bačkom okrugu vakcinisano ukupno 6918 osoba, što je za 2.24% više u odnosu na prethodnu godinu. Osobe starije od 65 godina zastupljene su sa 59.16%. U strukturi vakcinisanih protiv gripa, vakcinacija zdravstvenih radnika iznosila je 3.61%. Na području opštine Sombor vakcinisano je 3049 osoba.

Tabela 37. Imunizacija protiv gripa u Zapadno-bačkom okrugu 2018 godine

Opština	Kliničke indikacije	Epidemiološke indikacije			
		Gerontološki centri	Ustanove soc.zaštite	Zdravstvene ustanove	Ukupno vakcinisani
Sombor	2759	123	3	164	3049
Apatin	1357	100	4	12	1473
Kula	1250	39	-	7	1296
Odžaci	1033	-	-	67	1100
Ukupno okrug	6399	262	7	250	6918

REGISTROVANE EPIDEMIJE ZARAZNIH BOLESTI U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU 2018 godine

U toku 2018 godine u Zapadno-bačkom okrugu nije bilo prijavljenih epidemija.

- ♦ Zarazne bolesti predstavljaju značajan javnozdravstveni problem u čitavom svetu pa i kod nas. Epidemiološke karakteristike zaraznih bolesti, brzina širenja i masovnost javljanja, problem rezistencije mikroorganizama, opasnost od importovanja zaraznih oboljenja iz udaljenih delova sveta, stalna potencijalna opasnost koju čine prirodnožarišne infekcije, kao i rizik od pogoršanja epidemiološke situacije u vanrednim situacijama, daju ovoj grupi oboljenja poseban značaj.
- ♦ Značajni rezultati u sprečavanju i suzbijanju brojnih zaraznih bolesti postignuti su primenom vakcinacije, regulisanjem vodosnabdevanja, sanacijom sredine, podizanjem životnog standarda i zdravstvene kulture stanovništva.

6. ŽIVOTNA SREDINA

Centar za higijenu i humanu ekologiju ZZJZ Sombor obavlja MONITORING ŽIVOTNE SREDINE kroz kontinuiranu kontrolu i praćenje stanja životne sredine (skup svih prirodnih i radom stvorenih vrednosti) koji se vrši sistematskim merenjem parametara u činionicima životne sredine (voda, vazduh, zemljište, flora i fauna) u prostoru i vremenu.

Voda se kontroliše kao pijaća voda, voda za rekreaciju i rehabilitaciju (voda bazena i površinskih voda) i kao otpadna voda. Vazduh se kontroliše kao ambijentalni vazduh kroz kontrolu imisije - koncentracija zagađujućih materija i nivo energije u životnoj sredini, kojim se izražava kvalitet životne sredine u određenom vremenu i prostoru, odnosno kontrolu sadržaja aerosedimenta, PM čestica, sadržaja azotnih oksida i sumpordioksida i GRANIČNA VREDNOST IMISIJE kao najviši dozvoljeni nivo koncentracije zagađujućih materija u vazduhu.

Kroz vršenje Monitoringa životne sredine Zavod za javno zdravlje Sombor učestvuje u prevenciji zagađivanja životne sredine što je unošenje zagađujućih materija u životnu sredinu izazvano ljudskom delatnošću ili prirodnim procesima koji imaju ili mogu imati štetne posledice po životnu sredinu i zdravlje ljudi, zaštititi životne sredine kao skupu uslova, mera i aktivnosti kojima se sprečava ili ublažava zagađivanje životne sredine, čuva i održava prirodna ravnoteža, održivo koriste i unapređuju prirodne i radom stvorene vrednosti kao i sanaciji i remedijaciji kao procesu preduzimanja mera za zaustavljanje zagađenja i dalje degradacije životne sredine do nivoa bezbednog življenja uključujući i uređenje prostora i njegovo privođenje željenoj nameni i smanjenju RIZIKA (kao određenom nivou verovatnoće da neka aktivnost, direktno ili indirektno, izazove opasnost po životnu sredinu i zdravlje ljudi) i UDESA (iznenadni i nekontrolisan događaj nastao nekontrolisanim oslobađanjem, izlivanjem ili rasipanjem opasnih materija pri proizvodnji, upotrebi, prevozu, transportu, skladištenju, prometu, odlaganju ili dugotrajnom adekvatnom čuvanju). **/Tabele u prilogu/**

KVALITET POVRŠINSKE VODE JAVNIH KUPALIŠTA
VREMENSKI PERIOD: januar 2019. – decembar 2019. godine
OKRUG: ZAPADNO BAČKI
PRAĆENJE OBAVIO:
INSTITUT / ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE SOMBOR
VODA JAVNIH KUPALIŠTA / POVRŠINSKA VODA NAMENJENA KUPANJU I REKREACIJI GRAĐANA
(Reke, jezera, vodotoci...)

Tabela 1. KVALITET UZORAKA - MIKROBIOLOŠKA I FIZIČKO-HEMIJSKA ISPRAVNOST POJEDINČANOG UZORKA

Naselje i kupalište	Ukup an broj uzora ka	Broj odgovarajuć ih uzoraka *		Broj neodgovarajućih uzoraka *		UZROCI ZBOG KOJIH UZORCI NISU ODGOVARALI * U ODNOSU NA UKUPAN BROJ UZORAKA					
						Mikrobiološki neodgovarajući uzorci *		Fizičko-hemijski neodgovarajući uzorci *		Mikrobiološki i fizičko-hemijski neodgovarajući uzorci *	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
OPŠTINA SOMBOR											
Sombor - ŠTRAND	2	2	100,0	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Sombor – PIK	2	2	100,0	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Sombor – TROMEDA	2	2	100,0	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Bezdan – KANALSKA OBALA	2	2	100,0	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Bezdan – JEZERO KORLATOŠ	2	2	100,0	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Bezdan – ŠEBEŠFOK	2	2	100,0	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Bezdan – BARAČKA	2	2	100,0	0	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
OPŠTINA APATIN											
Apatin – PLAVA RUŽA	8	8	100,0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Apatin – VAGONI	8	8	100,0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Kupusina – PČELA	8	8	100,0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Kupusina – PREVODNICA	8	7	87,50	1	12,50	1	12,50	0	0,00	0	0,00
UKUPNO U OKRUGU	46	45	97,83	1	2,17	1	2,17	0	0,00	0	0,00

Tabela 2. MIKROBIOLOŠKA ANALIZA POVRŠINSKE VODE

Naselje i kupalište	Ukupan broj uzoraka	Broj odgovarajućih uzoraka *		Broj neodgovarajućih uzoraka * / **		UZROCI ZBOG KOJIH UZORCI NISU ODGOVARALI * U ODNOSU NA UKUPAN BROJ UZORAKA								Najčešće identifikovan mikroorganizam u odnosu na ukupan broj uzoraka					
		n	%	n	%	Fekalni koliformi		Ukupni koliformi		Fekalne enterokoke		Broj aerobnih heterotrofa		Upisati ime mikroorganizma				n	%
						n	%	n	%	n	%	n	%						
OPŠTINA SOMBOR						n	%	n	%	n	%	n	%						
Sombor - ŠTRAND	2	2	100	0	0,00														
Sombor – PIK	2	2	100	0	0,00														
Sombor – TROMEDA	2	2	100	0	0,00														
Bezdan – KANALSKA OBALA	2	2	100	0	0,00														
Bezdan – JEZERO KORLATOŠ	2	2	100	0	0,00														
Bezdan – ŠEBEŠFOK	2	2	100	0	0,00														
Bezdan – BARAČKA	2	2	100	0	0,00														
OPŠTINA APATIN																			
Apatin – PLAVA RUŽA	8	8	100	0	0,00														
Apatin – VAGONI	8	8	100	0	0,00														
Kupusina – PČELA	8	8	100	0	0,00														
Kupusina – PREVODNICA	8	7	88	1	12,50					1	12,5								
UKUPNO U OKRUGU	46	45	97,83	1	2,17					1	2,17								

Tabela 3. FIZIČKO–HEMIJSKA ANALIZA POVRŠINSKE VODE

[illegible]

ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST VODE BAZENA
VREMENSKI PERIOD: januar 2019. – decembar 2019. godine
OKRUG: **ZAPADNO BAČKI**
PRAĆENJE OBAVIO:
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE SOMBOR
VODA BAZENA
(Otvoreni i zatvoreni bazeni)

Tabela 4. ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST UZORAKA - MIKROBIOLOŠKA / FIZIČKO-HEMIJSKA ISPRAVNOST POJEDINČANOG UZORKA

Naselje / bazen	Ukupan broj uzoraka	Broj ispravnih uzoraka		Broj neispravnih uzoraka		UZROCI ZBOG KOJIH SU UZORCI BILI ZDRAVSTVENO NEISPRAVNI					
						Mikrobiološki neispravni uzorci		Fizičko-hemijski neispravni uzorci		Mikrobiološki i fizičko-hemijski neispravni uzorci	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Sombor, ZATVORENI bazen	46	10	21,74	36	78,26	0	0,00	36	78,26	0	0,00
Sombor, OTVORENI bazen	20	7	35,00	13	65,00	2	10,00	13	65,00	2	10,00
Bezdan, ZATVORENI bazen za rehabilitaciju	30	0	0,00	30	100,00	7	23,33	30	100,00	7	23,33
Apatin, ZATVORENI bazen za rehabilitaciju	17	0	0,00	17	100,00	7	41,18	17	100,00	7	41,18
Apatin, OTVORENI bazen za rehabilitaciju	20	0	0,00	20	100,00	6	30,00	20	100,00	6	30,00
Apatin, OTVORENI bazen za rekreaciju	32	7	21,88	25	78,13	1	3,13	25	78,13	1	3,13
Odžaci, OTVORENI bazen	4	2	50,00	2	50,00	1	25,00	2	50,00	1	25,00
Crvenka, OTVORENI bazen	18	17	94,44	1	5,56	0	0,00	1	5,56	0	0,00
Kljajićevo, OTVORENI bazen	8	8	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Apatin, GARDEN HOUSE	1	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
UKUPNO U OKRUGU	196	52	26,53	144	73,47	24	12,24	144	73,47	24	12,24

Tabela 5. MIKROBIOLOŠKA ANALIZA VODE BAZENA

Naselje / bazen	Ukupan broj uzoraka		Broj ispravnih uzoraka		Broj neispravnih uzoraka		UZROCI NEISPRAVNOSTI U ODNOSU NA UKUPAN BROJ UZORAKA														
							Ukupan broj aerobnih bakterija na 37 °C/48 časova		Ukupne koliformne bakterije		Escherichia coli		Legionella pneumophila		Staphylococcus aureus		Pseudomonas aeruginosa		Najčešće identifikovan mikroorganizam		
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	Mikro- organizam	n	%
Sombor, ZATVORENI bazen	46	46	100,00	0	0,00																
Sombor, OTVORENI bazen	20	18	90,00	2	10,00	2	10,00														
Bezdan, ZATVORENI bazen za rehabilitaciju	30	23	76,67	7	23,33	3	10,00	1	3,33	1	3,33					4	13,33				
Apatin, ZATVORENI bazen za rehabilitaciju	17	10	58,82	7	41,18	4	23,53									7	41,18				
Apatin, OTVORENI bazen za rehabilitaciju	20	14	70,00	6	30,00	3	15,00									4	20,00				
Apatin, OTVORENI bazen za rekreaciju	32	31	96,88	1	3,13									1	3,13						
Odžaci, OTVORENI bazen	4	3	75	1	25,00											1	25,00				
Crvenka, OTVORENI bazen	18	18	100,00	0	0,00																
Kljajićevo, OTVORENI bazen	8	8	100	0	0,00																
Apatin, GARDEN HOUSE	1	1	100	0	0,00																
UKUPNO U OKRUGU	196	172	87,76	24	12,24	12	6,12	1	0,51	1	0,51			1	0,51	16	8,16				

Tabela 6. FIZIČKO–HEMIJSKA ANALIZA VODE BAZENA

Naselje / bazen	Ukupan broj uzoraka	Broj ispravnih uzoraka		Broj neispravnih uzoraka		UZROCI NEISPRAVNOSTI U ODNOSU NA UKUPAN BROJ UZORAKA													
		n	%	n	%	Mutnoća		Hlorid		Oksidabilnost		pH vrednost		Slobodni rezidualni hlor		Trihalometani (ukupni)		Ostalo UPISATI	
						n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Sombor, ZATVORENI bazen	46	10	21,74	36	78,26							36	78,26						
Sombor, OTVORENI bazen	20	7	35,00	13	65,00			13	65,00										
Bezdan, ZATVORENI bazen za rehabilitaciju	30	0	0,00	30	100,00			26	86,67	25	83,33	14	46,67						
Apatin, ZATVORENI bazen za rehabilitaciju	17	0	0,00	17	100,00			15	88,24	17	100	2	11,76						
Apatin, OTVORENI bazen za rehabilitaciju	20	0	0,00	20	100,00			20	100	20	100	19	95,00						
Apatin, OTVORENI bazen za rekreaciju	32	7	21,88	25	78,13			19	59,38			25	78,13						
Odžaci, OTVORENI bazen	4	2	50,00	2	50,00			2	50,00										
Crvenka, OTVORENI bazen	18	17	94,44	1	5,56							1	5,56						
Kljajićevo, OTVORENI bazen	8	8	100	0	0,00														
Apatin, GARDEN HOUSE	1	1	100	0	0,00														
UKUPNO U OKRUGU	196	52	26,53	144	73,47	0	0,00	95	48,47	62	31,63	97	49,49						

Ukupna količina taložnih materija u Apatinu i Somboru tokom 2019 godine po mernim mestima u odnosu na mesečnu i godišnju propisanu maksimalnu dozvoljenu vrednost

Tabela 7.

Merno mesto (naziv, adresa i prostorne koordinate mernog mesta)	Ukupan broj merenja	Broj i procenat validnih meranja	Srednja mesečna vrednost ukupne količine taložnih materija (mg/m ²)	Broj i % prekoračenja MDV (450 mg/m ²) na mesečnom nivou		% prekoračenja MDV(200 mg/m ²) na godišnjem nivou
Apatin/ Dimitrija Tucovića N: 45°39'21.1" E: 18° 59' 00.3"	12		160	0	0,00%	42,00%
Apatin /Save Kovačevića bb N: 45° 39' 36.2" E: 18° 59' 39.9"	12		205	1	8,33%	25,00%
Apatin/ Trg Oslobođenja N: 45°39' E: 18° 59'	12		184	0	0,00%	33,00%
Apatin/ Pristanište "Marina" N:45°39' E:18° 59'	12		157	1	8,33%	17,00%
Apatin/ Saint Gobain N: 45° 41' 16.7" E: 18° 59' 09.0"	12		220	2	16,67%	33,00%
Zavod za javno zdravlje Vojvodanska 47 Sombor N 45°30' E 19°30'	12		194	1	8,33%	33,00%

ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST VODE ZA PIĆE**VREMENSKI PERIOD: januar 2019. – decembar 2019. godine****OKRUG: ZAPADNO BAČKI****PRAĆENJE OBAVIO:****ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE SOMBOR****NEPREČIŠĆENA VODA ZA PIĆE****(Izvorišta, vodozahvati, crpne stanice, voda za piće u naseljima koja imaju centralne vodovode, ali se voda niti prečišćava niti redovno dezinfikuje)****Tabela 8. ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST UZORAKA - MIKROBIOLOŠKA / FIZIČKO-HEMIJSKA ISPRAVNOST POJEDINČANOG UZORAKA**

Naselje	Ukup an broj uzora ka	Broj ispravnih uzoraka		Broj neispravnih uzoraka		UZROCI ZBOG KOJIH SU UZORCI BILI ZDRAVSTVENO NEISPRAVNI					
						Mikrobiološki neispravni uzorci		Fizičko-hemijski neispravni uzorci		Mikrobiološki i fizičko-hemijski neispravni uzorci	
		n	%	n	%	n	%		%	n	%
BOGOJEVO	38	1	3	37	97	7	18,42	37	97		
LALIĆ	36	0	0,00	36	100	19	52,78	36	100,00		
UKUPNO U OKRUGU	74	1	1,35	73	98,65	26	35,14	73	98,65		

Tabela 9. MIKROBIOLOŠKA ANALIZA VODE ZA PIĆE

Naselje	Uku pan broj uzor aka	Broj ispravnih uzoraka		Broj neispravni h uzoraka		UZROCI NEISPRAVNOSTI U ODNOSU NA UKUPAN BROJ UZORAKA															
						n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		n	%	n	%	Povećan ukupan broj aerobnih mezoofilnih mikroorganizama	Povećan ukupan broj koliformnih mikroorganiza ma	Nalaz Sulfitorėdukuj ućih klostridija	Ukulpne fekalne koliformn e bakterije	Nalaz fekalnog strepotoka	Nalaz Pseudomon as aeruginosa	Escherichi a coli	Citrobacter spp	Klebsiella oxytoca	Klebsiella pneumonia e	Enterobact er spp.					
BOGOJEVO	38	31	82	7	18	2	5,3			6	15,8			4	10,5						
LALIĆ	36	17	47,2	19	52,8	19	52,8	1	2,8					1	2,3						
UKUPNO U OKRUGU	74	48	64,9	26	35,1	21	28,4			7	9,5			4	5,41	0	0,0	1	1,3		

7. MIKROBIOLOGIJA JAVNOG ZDRAVLJA

Program sprovode stručnjaci za oblast mikrobiologije sa parazitologijom u Centru za mikrobiologiju ZZJZ SOMBOR, primenom savremenih i pouzdanih metoda dijagnostike zaraznih bolesti i pojava od posebnog zdravstvenog značaja (bolničke infekcije, antimikrobna rezistencija).

Sprovođenje ovog programa je direktno povezano i u funkciji drugih programa od opšteg interesa, 05. Prevencija i kontrola zaraznih bolesti i 09. Organizacija spremnosti za vanredna stanja, te su direktni korisnici programa stručnjaci iz oblasti javnog zdravlja i kliničkih disciplina (infektolozi, hirurzi, pedijatri, onkolozi, hematolozi) odnosno krajnji korisnici osobe koje podležu epidemiološkom nadzoru u RS. Adekvatnim i kontinuiranim sprovođenjem programa ostvaruje se preduslov za prevenciju i kontrolu zaraznih bolesti i pojava od posebnog zdravstvenog značaja (bolničke infekcije, antimikrobna rezistencija) u Zapadnobačkom okrugu.

Sprovođenje programa treba da obezbedi realizaciju laboratorijski zasnovanog nadzora zaraznih bolesti u RS prema definiciji slučaja koji se primenjuju u EU, kao i postojanje zvaničnih podataka na nivou Zapadnobačkog okruga o antimikrobnoj rezistenciji (u daljem tekstu AMR) određenih mikroorganizama od interesa za zdravlje opšte populacije, posebno hospitalizovanih pacijenata. Takođe program treba da rezultira i formiranjem nacionalnih baza podataka o AMR, u saradnji sa nadležnim referentnim laboratorijama (u daljem tekstu RL) po modelu Evropskog sistema za nadzor nad antimikrobnom rezistencijom (EARSS), s ciljem krajnjim kontrolisane upotrebe antibiotika u lečenju zaraznih bolesti.

Opis programa, projekta

Kratak opis projekta	Program podrazumeva kontinuirane aktivnosti: 1. Blagovremenog otkrivanja uzročnika, izvora i načina širenja epidemije zarazne bolesti i kod sumnje na zarazne bolesti u skladu sa Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti čl. 16 (Sl.gl. br.125/04) mikrobiološkim ispitivanjima kao i testiranje osoba, u cilju otkrivanja uzročnika AIDS, koje su se javile bez uputa od lekara i dobile uslugu dobrovoljnog, poverljivog/anonimnog savetovanja u savetovalištima za HIV i druge PPI (DPST) u ZZJZ SOMBOR 2. Učestvovanja u sprovođenju laboratorijski zasnovanog epidemiološkog nadzora nad заразnim bolestima aktivnošću laboratorija ZZJZ SOMBOR prema RL transportom uzoraka i kultura mikroorganizama na dalja ispitivanja/ tipizaciju i verifikaciju kao i razmenom podataka. 3. Rad nominovane RL za meningokok i hemofilus u ZZJZ SOMBOR 4. Registrovanja pojave AMR određenih mikroorganizama ispitivanih u ZZJZ SOMBOR <i>Staphylococcus aureus</i> - meticilin rezistentan MRSA, vankomicin rezistentan <i>Enterococcus faecium</i> i <i>Enterococcus faecalis</i>- VRE i <i>Streptococcus pneumoniae</i> - penicilin neosetljiv iz uzoraka primarno sterilnih tečnosti, rana i sputuma, u cilju uspostavljanja sistema nadzora nad AMR u okruzima i slanja podataka nadležnim RL.
----------------------	--

Aktivnosti projekta	1. Mikrobiološka ispitivanja u cilju otkrivanja uzročnika epidemije zarazne bolesti, izvora i načina širenja zarazne bolesti 2. Mikrobiološka ispitivanja osoba u slučaju da postoji sumnja od pojave zaraznih bolesti zakonski propisanih 3. Mikrobiološka ispitivanja osoba u okviru rada DPST savetovališta 4. Transport uzoraka i kultura mikroorganizama u RL 5. Aktivnost referentne laboratorije za MENINGOKOK I HEMOFILUS 2019.g. /navedeno niže u delu V. 5 6. Mikrobiološka ispitivanja i registrovanje izolata <i>S. aureus</i> - meticilin rezistentan MRSA iz uzoraka primarno sterilnih tečnosti (osim urina), rana, sputuma. 7. Mikrobiološka ispitivanja i registrovanje izolata <i>E. faecium</i> i <i>E. faecalis</i> -vankomicin rezistentan VRE iz uzoraka primarno sterilnih tečnosti (osim urina), rana, sputuma. 8. Mikrobiološka ispitivanja i registrovanje izolata <i>S. pneumoniae</i>-penicilin neosetljiv iz uzoraka primarno sterilnih tečnosti (osim urina), sputuma.
Cilj projekta (opšti i specifični)	<u>Opšti ciljevi:</u> 1. Sprovođenje i unapređenje laboratorijski zasnovanog epidemiološkog nadzora nad заразним bolestima prema definiciji slučaja u RS. 2. Uspostavljanje sistema za nadzor pojave AMR određenih mikroorganizama, ispitivanih u ZZJZ SOMBOR, a od interesa za javno zdravlje opšte populacije, posebno hospitalizovanih pacijenata, na nivou okruga. <u>Specifični ciljevi:</u> 1. Blagovremeno utvrđivanje uzročnika, izvora i puteva širenja zarazne bolesti u slučaju epidemije kao i kod sumnje na zakonski propisane zarazne bolesti primenom brzih i pouzdanih metoda mikrobiološke i molekularne dijagnostike i tipizacije. 2. Pобољшanje dvosmernog funkcionisanja ZZJZ SOMBOR — — i mreže RL. 3. Funkcionisanje RL u cilju definitivne laboratorijske dijagnostike uzročnika zarazne bolesti. 4. Analiza podataka o učestalosti MRSA, <i>E. faecium</i> i <i>E. faecalis</i> – VRE i <i>S. pneumoniae</i>-penicilin neosetljiv iz uzoraka primarno sterilnih tečnosti (osim urina), rana, sputuma ispitivanih u ZZJZ SOMBOR zahvaljujući formiranju baze podataka u mikrobiološkim laboratorijama.

PLAN - IZVRŠENJE ZA 2019 GODINU

Mikrobiološka laboratorija je u 2019 godini obavljala sve bakteriološke, imunoserološke i parazitološke analize bolesničkog i drugog materijala. Prema zakonskim propisima i standardnim metodama vršila je sanitarno-bakteriološka ispitivanja voda (pijaćih, otpadnih, rečnih, kanalskih, voda iz bazena i dr.), životnih namirnica, radnih površina, vazduha, radnih prostorija, kao i sterilnost hirurškog i sanitetskog materijala, infuzionih rastvora i biološku kontrolu sterilizatora i autoklava (ATCC sojevima).

U toku 2019 godine obavljala je i poslove iz delokruga rada **Referentne laboratorije za N.meningitidis i H.influenzae**.

U 2019 godini ostvaren je sledeći obim posla:

Tabela 1. Mikrobiološka dijagnostika

Vrsta Materijala	Filijala Ostv. 2019/ Plan 2019	Bolnica, ostali korisnici Ostv. 2019/ Plan 2019
1. Krv (Hemokultura)	0/0	3408/4050
Krv (Serološke analize)	5055/5100	809/400
Krv (ELISA, VIDAS)	2491/2200	1036/550
2. Likvor	0/0	71/65
3. Feces (Korpokulture, parazitologija)	3922/4200	1987/1840 14550/14240 sist. pregledi
4. Sputum i bris bronha	128/125	84/75
5. Urin	10406/10400	2521/2450
6. Eksudat, transudat, prim. sterilne tečnosti	0/0	0/15
7. Gnoj	0/ 5	0/5
8. Bris nosa, grla i usta	1154/1250	356/300 28582/28480 sist. pregledi
9. Bris uha, oka	248/240	270/330
10. Bris kože, rane	357/390	590/610
11. Bris urogenitalnog trakta	3017/2240	274/285
12. Drugo	1388/1400	111/120
13. Pregled na Chlamydia-u trachomatis	524/550	10/25
14. Dijagnostika urogenitalnih mikoplazmi	597/670	29/25

UKUPNO

29287/28770

11556/11145(bolnica, ostalo)
43132/42720(sistem. pregledi)
=0/53865

UKUPNO Filijala (29287/28770) + Bolnica (11556/11145) = 40843/39915

Tabela 2. Sanitarna mikrobiologija

Vrsta Materijala	Filijala Ostv. I-VI 2019/ Plan 2019	Bolnica, ostali korisnici Ostv. I-VI 2019/ Plan 2019
1. Meso i mesne prerađevine (kuvana jela)	0/0	0/0
2. Kolači	0/0	0/0
3. Sladoled	0/0	0/0
4. Mleko i mlečni proizvodi	0/0	0/0
5. Jaja i jaja u prahu	0/0	0/0
6. Konzerve trajne	0/0	0/0
7. Vestačka pića	0/0	5/20
8. Druge namirnice	0/0	0/20
9. Vode za piće	0/0	3650/3620
10. Bazen	0/0	196/190
11. Površinske i otpadne vode	0/0	70/60
12. Uzorci na sterilnost, čistoću i upotrebljivost		
• Lekovi na sterilnost	0/0	0/5
• Sanitarni i hir.materijal na sterilnost	0/0	0/5
• Rastvori	0/0	5/15
• Kontrola sterilizatora i autoklava	0/0	524/455
• Brisevi na čistoću	0/0	700/625
• Kontrola vazduha	0/0	73/100
• Krv i derivati krvi	0/0	0/5
• Predmeti opšte upotrebe	0/0	0/10
• drugo	0/0	40/60
UKUPNO uzoraka	0/0	5263/5190

Ukupan planirani broj materijala 2019 godine za Centar za mikrobiologiju je 87825.

Tabela 3. Kadrovska obezbeđenost

Kadar	Postojeći kadar	Planirani kadar
dr.med. specijalista mikrobiolog, subpec.kliničke mikrobiologije	1	1
dr.med.specijalista mikrobiologije	3	3
molekularni biolog	1	1
struk. med.-lab. tehnolog	1	1
sanitarno ekološki inženjer	1	1
laboratorijskih tehničara (SSS)	11	15
lekar na specijalizaciji iz medicinske mikrobiologije	1	1
peračice lab. posuđa, spremačice	2	2

KOMENTAR UZ izvršenje za 2019 godinu

Iz priloženih tabelarnih prikaza može se videti da je godišnje izvršenje u skladu sa planom za 2019 godinu, a nešto je veći za uzorke iz primarne ali i sekundarne zdravstvene zaštite i opravdava se većim brojem uzoraka i traženih analiza iz primarnog nivoa zdravstvene zaštite a takođe i činjenicom da je 01.01.2019. počeo da važi novi Zakon o transfuziji kojim je ranija Služba transfuzije a sada Služba za izdavanje derivata krvi i krvnih produkata, prestala da radi analize HBsAg, anti HCV, TPHA i anti HIV za DDK i za preoperativnu pripremu bolničkih pacijenata, tako da je poslove analize krvi bolničkih pacijenata u okviru preoperativne pripreme preuzeo Centar za mikrobiologiju ZZIZ Sombor

Povećen obim posla u I-XII 2020 (oko 2000 materijala više u odnosu na plan) za primarni a najviše za sekundarni nivo zdravstvene zaštite zahteva i veća materijalna sredstva koja bi trebala biti opredeljena za poslove mikrobiologije u 2020 godini.

OBRAZLOŽENJE UZ IZVRŠENJE 2019 godine

Analizom planova za 2019 godinu i ukupno realizovanih usluga u tom periodu I-XII 2019 uočava se porast broja usluga, kao i broja materijala, kako za primarni (u nekim vrstama analiza) tako i sekundarni nivo zdravstvene zaštite. Ovo se odnosi naročito na sledeće analize:

- analize **HBsAg, antiHCV At, HIV At-Ag, TPHA** (preoperativna priprema pacijenata, priprema za VTO, trudnice)
- **Detekcija urogenitalnih ureaplasmi i mikoplazmi, Chamydia trachomatis** (priprema za VTO, trudnice, rizične trudnoće)
- **CMV** (citomegalovirus), **EBV** (Epštajn Bar virus) **antitela IgM i IgG klase** (pedijatrija, neonatologija)
- **Toxoplasma gondii IgM i IgG, Rubella IgM, IgG** (priprema za VTO, trudnice, rizične trudnoće)
- analiza materijala na prisustvo dermatofita
- **porast broja obradjenog materijala iz bolnice** (krvi - serološke analize, ostalo)

Pacijenti (preoperativna priprema, kateterizacija i dr.) i parovi koji su u procesu pripreme za VTO se obrađuju ISKLJUČIVO u matičnoj filijali a pred svaki ciklus obrade ponavljaju se tražene analize koje su sofisticirane i nose značajan iznos materijalnih sredstava opredeljenjih na godišnjem nivou.

Broj analiza sanitarne mikrobiologije za I-XII 2019. godinu (koje ne finansira RZZO) je usaglašen sa realnim planom za 2019 godinu.

ZAKLJUČCI

- ◆ Nepovoljno demografsko kretanje zahteva definisanje i sprovođenje pronatalitetnih mera i aktivnosti u cilju povećanja nataliteta
- ◆ Izraženo starenje stanovništva nalaže aktivnosti zaštite zdravlja ove osetljive grupacije stanovništva
- ◆ Zdravstvenu zaštitu stanovništva Zapadno-bačkog okruga obezbeđuju: dom zdravlja Sombor, dom zdravlja Kula, dom zdravlja Apatin, dom zdravlja Odžaci sa vanbolničkim stacionarom za plućne bolesti i TBC i ZU Apoteka Sombor na primarnom nivou zdravstvene delatnosti, opšta bolnica "Dr R. Simonović" Sombor i RRC "Banja Junaković" na sekundarnom nivou te Zavod za javno zdravlje Sombor kao ustanova koja obavlja zdravstvenu delatnost na više nivoa
- ◆ U oboljevanju i umiranju stanovništva dominiraju hronična nezarazna oboljenja, pre svega kardiovaskularne i maligne bolesti
- ◆ Najznačajniji faktori rizika za nastanak ovih bolesti su rizična ponašanja (nepravilna ishrana i sa njom povezana gojaznost, poremećaji lipida i šećera u krvi, smanjena fizička aktivnost, pušenje, zloupotreba alkohola) koja se mogu staviti pod kontrolu intenziviranjem promotivno-preventivnih mera
- ◆ Od hroničnih nezaraznih oboljenja, uspostavljeni su registri za akutni koronarni sindrom, šećernu bolest i maligne bolesti
- ◆ Jedan od osnovnih puteva za produženje očekivanog trajanja života i unapredjenja zdravlja jeste promocija zdravlja u svim fazama života – unapredjenje zdravlja i preventivne zdravstvene zaštite, motivacija zdravstvenih radnika uz promovisanje ponašanja koje vodi zdravlju i smanjenju riziko faktora i dosledno sprovođenje mera koje su utvrdjene Programima zdravstvene zaštite za borbu protiv ovih bolesti
- ◆ Povećati odaziv stanovništva na sistematske preglede kao značajne mere u otkrivanju bolesti i poremećaja u zdravlju svih kategorija stanovništva (dece, žena, radno aktivnog stanovništva, starih) intenziviranjem preventivnog rada izabranog lekara, edukacijom edukatora i uključivanjem sredstava javnog informisanja
- ◆ Sprovoditi sistematsku vakcinaciju sa visokim obuhvatom
- ◆ Aktivnosti realizovati timskim radom, multisektorskim i multidisciplinarnim pristupom i partnerskim odnosom sa sistemom obrazovanja, socijalne zaštite, lokalnom zajednicom, sredstvima informisanja i nevladinim organizacijama
- ◆ Potrebno je da Društvena briga za javno zdravlje stanovništva našeg okruga obuhvata sledeće posebne programe koje bi bile poverene Zavodu za javno zdravlje Sombor, kao nadležne institucije za teritoriju Zapadno-bačkog okruga:
 - Dostupnost i zdravstvena ispravnost vode za piće
 - Zdravstvena ispravnost površinskih voda
 - Zdravstvena ispravnost otpadne vode
 - Monitoring ambijentalnog vazduha
 - Javnozdravstvena kontrola predškolskih ustanova
 - Javnozdravstvena kontrola školskih ustanova
 - Program Monitoringa polena
 - Promocija značaja preventivnih pregleda posebno usmerenih na osetljive grupacije stanovništva (žene, trudnice, mala i predškolska deca, školska deca, lica starija od 65 godina života i osobe sa invaliditetom)
 - Unapređenje zdravlja i prevencija faktora rizika za nastanak hroničnih nezaraznih oboljenja
 - Prevencija zloupotrebe Psihoaktivnih supstanci (PAS)
 - Unapređenje mera prevencije i edukacija stanovništva u cilju smanjenja polno prenosivih infekcija

Program merenja nivoa buke u životnoj sredini